

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Rozdział I. Geneza, czyli Marchia Brandenburska i państwo zakonu krzyżackiego w średniowieczu	13
XV wiek – feudałowie i rycerze zakonni	29
Rozdział II. Hohenzollernowie w Brandenburgii. Koniec potęgi Państwa Krzyżackiego.	31
XVI wiek – Hohenzollernowie idą w ślady Lutra.	43
Rozdział III. Przełom reformacyjny nad Sprewą i Pregolą. Znika państwo krzyżackie, powstaje Księstwo Pruskie.	45
XVII wiek – wspólny marsz Brandenburgii i Prus.	75
Rozdział IV. Droga z Berlina do Królewca. Rządy brandenburskich Hohenzollernów w Księstwie Pruskim.	77
Rozdział V. Jak przetrwać kataklizm? Wojna trzydziestoletnia (1618–1648) i pokój westfalski (1648).	84
Rozdział VI. Koniec zwierzchności Korony Polskiej nad Księstwem Pruskim	116
Rozdział VII. Wielki Elektor i Rzeczpospolita „nigdy nie wymierająca”. Zmarnowane szanse Rzeczypospolitej wykorzystane przez Brandenburgię-Prusy (1657–1688)	132
XVIII wiek – nowe mocarstwo w Europie	159
Rozdział VIII. Prusy królestwem. Zbędny wydatek?	163
Rozdział IX. Ojciec i syn – razem dla potęgi Prus.	191
Rozdział X. Dwadzieścia straconych lat? Prusy w latach 1786–1806.	300

XIX wiek – rozkwit i więdnięcie	349
Rozdział XI. Najpilniejsze zadanie po klęsce – modernizacja państwa i armii. Prusy w latach 1806–1815.	351
Rozdział XII. Prusy coraz bardziej niemieckie i coraz bardziej nowoczesne (1815–1848)	382
Rozdział XIII. Prusy między „już nie” (stanowe państwo feudalne) a „jeszcze nie” (państwo industrialnego przełomu), czyli rewolucja na horyzoncie	424
Rozdział XIV. „Rewolucja instytucji”. Wiosna Ludów w Prusach.	436
Rozdział XV. Wszyscy razem dla <i>Realpolitik</i> . Kultura polityczna w Prusach od Wiosny Ludów do zjednoczenia Niemiec.	454
Rozdział XVI. Prusy na „niemieckiej szachownicy” (1848–1862) – tracą tylko pionki	470
Rozdział XVII. Pruska lokomotywa pod pełną parą, pruska pikielhauba w pełnym blasku. Dwadzieścia lat (1850–1870), które zmieniły wszystko.	498
Rozdział XVIII. Rzesza Niemiecka – początek końca Prus? ...	578
Rozdział XIX. Modernizacja, czyli wykluczenie i germanizacja. Pruska droga do nowoczesności.	612
 XX wiek, czyli umieranie w trzech aktach	695
Rozdział XX. Akt pierwszy – Wielka Wojna (1914–1918)...	697
Rozdział XXI. Akt drugi: Republika Weimarska (1919–1933)	716
Rozdział XXII. Akt trzeci i ostatni: rządy narodowych socjalistów (1933–1945)	753
Epilog I. Wystawienie aktu zgonu. Decyzja Międzysojuszniczej Rady Kontroli Niemiec o likwidacji państwa pruskiego	784
Epilog II. To już jest koniec? Nie ma już nic?	792
 Bibliografia	811
Indeks osób	821